4.2. CorelDraw dasturining uskunalar paneli vazifalari

CorelDraw dasturi bilan ishlash jarayonida obyektlar ustida murakkab amallarni bajarish imkoniyati mavjud. Obyektlar ustida ish bajarish jarayonida menyudan, klaviaturadan, «sichqonchadan», uskunalar paneli buyruqlaridan foydalanish mumkin. Foydalanuvchiga qaysi usuldan foydalanish qulay boʻlsa, uni oʻzi tanlaydi. Bu dasturda nafaqat shakllar yaratish, balki ularga rang berish, belgilangan konturning xohlagan tugunini oʻrnini oʻzgartirish imkoniga ega vertikal uskunalar paneli mavjud. Bu foydalanuvchiga qator qulayliklar yaratib beradi. Vertikal uskunalar panelida joylashgan tugmalar juda koʻp funksiyalarni bajaruvchi boʻlib, tugmalarning oʻng tomoni pastida joylashgan belgi - orqali ochiluvchi tugmalarni tavsiya etadi. Bu esa tanlash imkoniyatining kengligini koʻrsatadi.

Quyida tanishtiriladigan uskunalar orqali barcha xil turdagi chiziqlar chizish mumkin.

্ৰ ছিপ এ জ 🛦 🗅 🦫 - egri chiziqlar chizish.

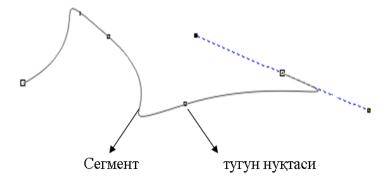
- Elektron qalam. Egri chiziq yoki toʻgʻri chiziqlarni ketma-ket chizish. Buyruq tanlanadi. Kursorni ishchi sohaning kerakli qismiga joylashtirib, «sichqonchaning» chap tugmasini bir marta bosilgan holda chizilsa, egri chiziq chizadi. Agar «sichqonchaning» chap tugmasini bir marta bosib, quyib yuborilib sohaning boshqa qismiga yana bir marta bosilsa, u holda toʻgʻri chiziq chizadi.

Yopiq kontur yaratish zaruriyati tugʻilganda, ochiq soha belgilanib, xossalar panelidan - buyrugʻi tanlanadi. Natijada soha yopiq sohaga aylanadi.

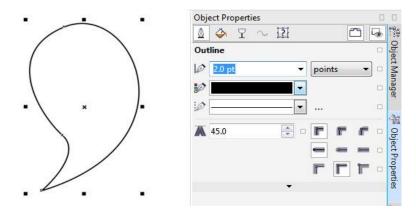

4.1-Rasm. Yopiq kontur yaratish zaruriyati

- (Bez'e) Egri chiziq segmentini bir uzluksiz harakatda chizish

4.2-Rasm. Egri chiziq segmentini tasviri

4.3-Rasm. Dasturning ob'yektlar xususiyati.

- Badiiy - grafika elementlarini oʻrnatish (pero, toʻldirish, qolip, pul`vizator va h.k...). Ushbu uskunaning xossalar paneli koʻp funksiyalarga murojaat qilish imkonini beradi.

- 1- Tesma;
- 2- Surkatish;
- 3- Purkagich;
- 4- Kalligrafiya;
- 5- Avtoruchka;
- 6- yumshoqlik darajasi;
- 7- qalinlik darajasi;
- 8- namuna;

🦠 - (Pero) Egri chiziq segmentini bir uzluksiz harakatda chizish.

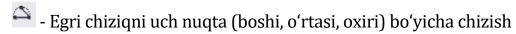

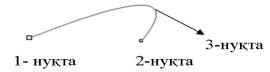
4.4-Rasm. Peroda chizish

A - Bir necha segmentdan iborat egri chiziqlar chizish.

4.5-Rasm. Bir necha segmentdan iborat egri chiziqlar chizish

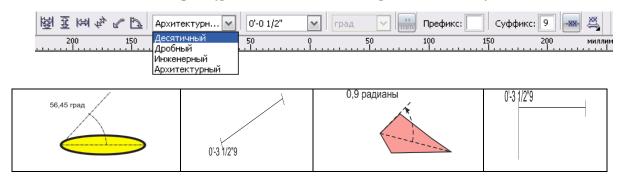

4.6-Rasm Egri chiziqni uch nuqta tasvirlanishi.

😼 - Ikki obyekt tugunlarini ulovchi chiziq.

Berilgan obyekt	Hosil boʻlgan obyekt

- Oʻlchovli chiziqlar (gorizontal, vertikal,ogʻma, burchak) chizish.

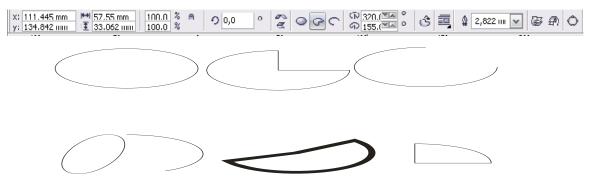

—Avtorisovanie. Avtorisovanie Веzъe uskunasidan farqli ravishda konturlarni yasash uchun emas, balki ularni chizish uchun moʻljallangan. Sichqoncha bilan ishlay oladigan foydalanuvchi rassom kabi undan mohirlik bilan foydalanib shakllar yarata oladi.

- toʻrtburchaklar chizish.
- Toʻrtburchak chizish. Klaviaturadan «ctrl» tugmasi bilan birgalikda chizish amalga oshirilsa, kvadrat chizadi.
- Toʻrtburchaklarni uchta nuqtasi orqali chizish. Tanlangan toʻrtburchakga mos holda hosil boʻlgan xossalar paneli mundarijasi orqali toʻrtburchakni ixtiyoriy burchakka burish, burchaklarini silliqlash, kontur qalinligini belgilash amallarini bajarish mumkin.

- Ellips.
- Ellips chizish. Klaviaturadan «ctrl» tugmasi bilan birgalikda chizish amalga oshirilsa, aylana chizadi.
- Ellipslarni uch nuqtasi orqali chizish. Tanlangan ellipslarga mos holda hosil boʻlgan xossalar paneli mundarijasi orqali ellipslarni ixtiyoriy birchakka burish, sektor, boʻlak, yoy chizish imkoniyatlari mavjud.

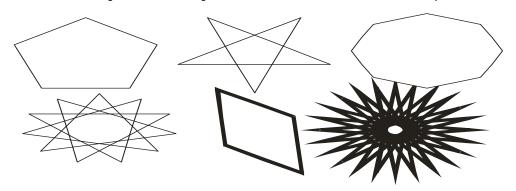

- Koʻpburchaklar, spirallar chizish.
- Diagramma setkasini oʻrnatish.

- koʻpburchaklar chizish. Bu uskuna yordamida koʻpburchak shaklidagi figuralar chiziladi. Muntazam koʻpburchaklar chizish uchun «ctrl»

tugmasi bilan birgalikda chizish amalga oshirish lozim. Uning xossalar paneli juda koʻp parametrli boʻlib, qavariq, botiq koʻpburchaklar chizish, koʻpburchak tomonlari sonini aniqlash va bir qancha murakkab amallarni bajarish mumkin.

4.7-Rasm. koʻp parametrli qavariq, botiq koʻpburchaklar chizish, koʻpburchak tomonlar

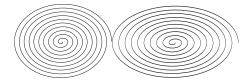

CorelDraw dasturi spiral chizishni 2 turini taqdim etadi.

1 - turida spiralning oʻramlari oraligʻi masofasi bir xil oʻlchamda oʻzgarmas boʻladi.

4.8-Rasm. 1 - turida spiralning oʻramlari oraligʻi.

4.9-Rasm. spiralning oʻramlari oraligʻi

2-turida spiralning oʻramlari oraligʻi masofasi ichkari qismidan tashqi qismiga tomon kengayib boradi.

4.10-Rasm. 2-turida spiralning oʻramlari oraligʻi.

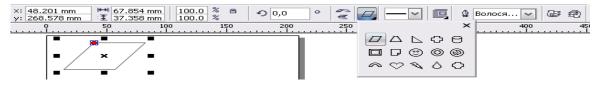

4.11-Rasm. spiralning oʻramlari oraligʻi

- Tayyor shakllardan foydalanib chizish.

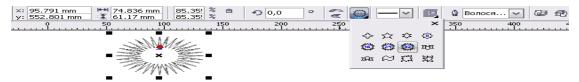
4.12-Rasm. Tayyor shakllar

- Yoʻnaltiruvchi shakllar chizish.

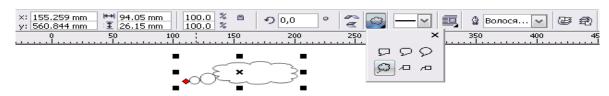
4.13-Rasm. Yoʻnaltiruvchi shakllar

- 🔊 Turli figuralar chizish.
- Yulduz va koʻpburchaklar chizish.

4.14-Rasm. Turli figuralar chizish

- Izoh uchun shakllar chizish

4.15-Rasm. Izoh uchun shakllar

CorelDraw dasturi yaratuvchilari ikki xildagi matnli obyektlar bilan ishlash imkoniyatini berishgan. Artistik Text (Figurniy tekst) - shaklli matn. Bu matn turida asosan qisqa matnlar, sarlavhalarni har xil formatda yaratish mumkin. Paragraph Text (Prostoy tekst) - oddiy matn. Bu usul matn muharriri kabi boʻlib, unda katta hajmli matnlar maqola, qaydlar yaratish va ularni tahrirlash ishlari amalga oshiriladi.

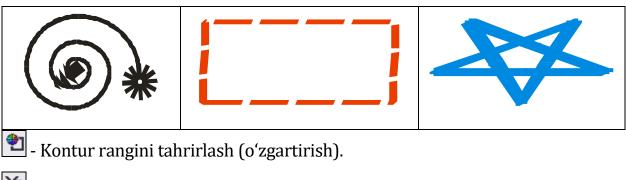

4.16-Rasm. Matn kiritish

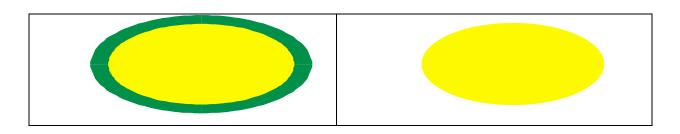

- Kontur chizish. Kontur chizish buyrugʻi orqali ochilgan oynadan konturga rang berish, chiziq turlari, oʻlchami, biror burchakka burish, ochiq kontur boʻlsa boshlangʻich va oxirgi nuqtalariga tayyor shakllar qoʻyish amallari mavjud.

🔼 - Rang toʻldirilgan sohani chegarasiz tasvirlash.

Berilgan shakl	hosil boʻlgan shakl

- E- Kontur chizigʻi oʻlchami ¼ punkt.
- ☐ Kontur chizigʻi oʻlchami ½ punkt
- ☐ Kontur chizigʻi oʻlchami 1 punkt
- Kontur chizigʻi oʻlchami 2 punkt chiziq qalinliklari.
- 🖃 Kontur chizigʻi oʻlchami 8 punkt
- Kontur chizigʻi oʻlchami 16 punkt
- Kontur chizigʻi oʻlchami 24 punkt
- Ranglar dokeri oynasi. Bu buyruq orqali oynaning oʻng qismida ranglar dokeri oynasi ochiladi. Undan kerakli rangni hosil qilish va obyekt boʻyashda foydalanish mumkin.
  - 🎽 🎽 🏿 🕱 🌃 🙈 ≍ Rang toʻldirish.
- shakllarga bir turdagi rang toʻldirish muloqot oynasi ochiladi. Bu oynadan foydalanuvchi kerakli modellarni tanlab, komponentlarni oʻzgartirib, rang toʻldirish amalga oshiriladi.

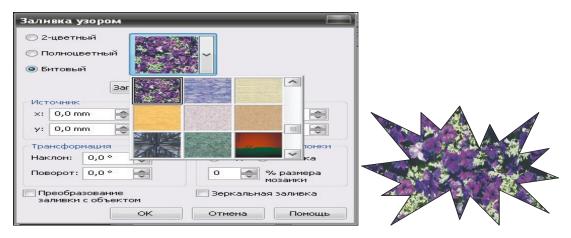
- 4.17-Rasm. shakllarga bir turdagi rang toʻldirish muloqot oynasi
  - Gradient toʻldirish muloqot oynasi ochiladi.

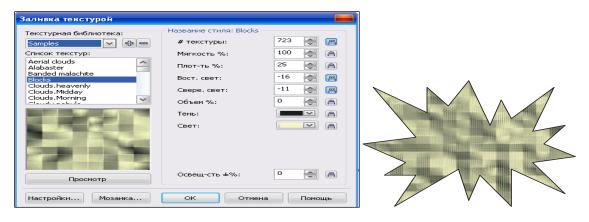
4.18-Rasm. Gradient toʻldirish muloqot oynasi

- Har xil shaklli toʻldirishlar muloqot oynasi ochiladi. «Zalivka uzorom» bandidan belgilangan sohani har xil koʻrinishdagi tayyor yoki foydalanuvchi yaratgan naqshlar bilan toʻldirish imkoniyati mavjud.

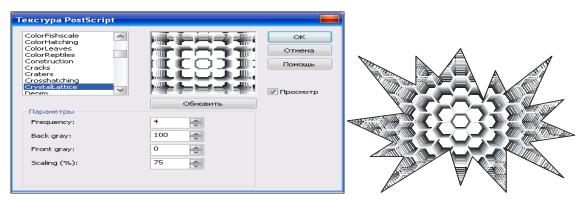
4.19-Rasm. «Zalivka uzorom» bandi

III - Teksturali toʻldirishlar muloqot oynasi ochiladi. Bu oynada tayyor kutubxona mavjud boʻlib, bir-birini takrorlamaydigan teksturalar bor.

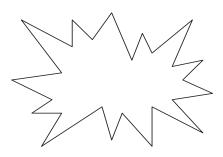

4.20-Rasm. Teksturali toʻldirishlar muloqot oynasi

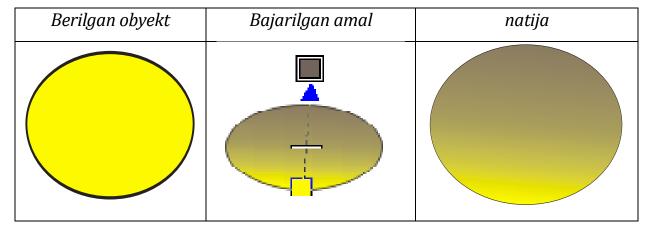
- Tekstura (PostScript) toʻldirishlar muloqot oynasi

- 4.21-Rasm. Tekstura (PostScript) toʻldirishlar muloqot oynasi
  - Toʻldirishni olib tashlash.

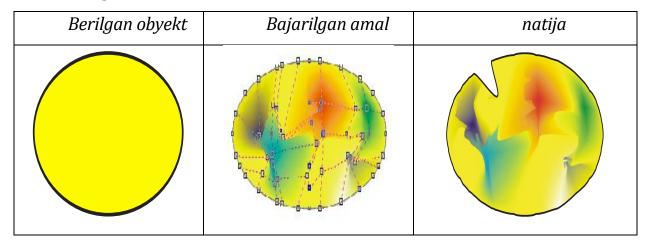

- 4.22-Rasm. Toʻldirishni olib tashlash.
  - Ranglar dokeri oynasi ochiladi.
  - Interaktiv rang toʻldirish.
  - Rang toʻldirish cohani qisman toʻldirish imkoniyati.

Interaktiv toʻr(setka) bilan toʻldirish.

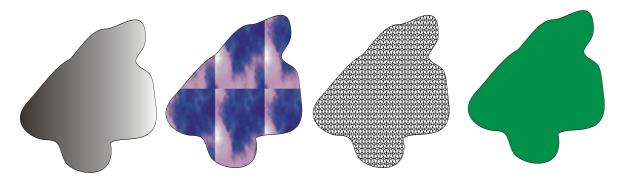
Toʻr ustiga rang qoʻyish va uning tugunlaridan tortib turli ranglar berish, shaklini oʻzgartirish mumkin.

- Pipetka.
- Pipetka. Shakl rangining ixtiyoriy qismidan namuna oladi. Rang tanlash imkonini beradi.
  - Rang quyish idishchasi. Namunada olingan rangdan foydalanish.

CorelDraw dasturida obyektlar hosil qilishda ranglar bilan ishlash

Konturni koʻrish uchun unga atroflama chiziq yoki rang berish muhim hisoblanadi. Chiziq ham, rang toʻldirish ham oʻziga xos xususiyatlarga ega (uzluksiz, maxsus). Natijada shakli bir xil boʻlgan konturlar ham bu amallar oqibatida har xil koʻrinishga keladilar.

4.23-Rasm.